

BOTANISKE HOLDEPUNKTER VED PRAKTISK MYRBEDØMMELSE.

Av Aasulv Løddesøl og Johannes Lid.

(Forts. fra hefte 1 1943.)

III. Viktige karaktertrekk hos en rekke myrplanter.

Før vi går inn på de holdepunkter som vegetasjonen på myrene kan gi ved vurderingen av utnyttelsesmulighetene, skal vi ganske kort beskrive en del av de planter som en ofte finner på myrene. Det er også tatt med noen få arter som mer unntagelsesvis vokser på myr, grunnen til dette er at de finnes oppført som viktige eller dominerende arter i de forannevnte myrinndelelger.

Som nevnt i forordet vil det her bli tatt med kjennetegn som enten kan ses med blotte øye eller med lupe. For mosenes vedkommende har vi fraveket dette prinsipp, idet vi for fullstendighets skyld også nevner en del karakteristiske trekk som bare kan ses i mikroskop. Alle figurer som ikke er fotografiske, er tegnet etter naturen av D a g n y T a n d e L i d.

Når det gjelder opptreden eller forekomst, nevner vi bare de steder hvor vedkommende art fortrinnsvis vokser.

Myrplantenes krav til næringsinnholdet på voksestedet har vi forsøkt å karakterisere ved å tilføye disse uttrykk etter omtalen av hver plante: 1. Meget kravfull, 2. kravfull, 3. middels kravfull, 4. lite kravfull, 5. røysom.

Det er klart at en slik karakteristikk må brukes med stor skjønnsomhet. De fleste planter har nemlig ganske stor tilpasningsevne og kan under ulike forhold og i forskjellige deler av landet opptre på nokså ulike boniteter. Vi tar likevel karakteristikken med, da den kan gi visse praktiske holdepunkter.

Lavartene som det forekommer få av på myr, vil ikke bli omtalt her, vi henviser til den i forordet nevnte flora.

De planter som er tatt med i beskrivelsen, har vi samlet i følgende grupper:

- A. Gras og grasliknende planter.
- B. Ikke grasliknende planter.
- C. Moser.

A. Gras og grasliknende planter.

Disse enfrøbladede plantene som folk flest kaller gras og strå, utgjør hos oss hovedmengden av planteveksten på eng og bakker, på myr, ofte også i skogen, i det hele på det en kaller beite. De artene som nevnes her, hører til følgende tre familier som kan skilles slik:

- a. Grasfamilien. Innhule strå med leddknuter. Uten eller med lite synlige blomsterblad.
- b. Starrfamilien. Fylte strå uten ledd. Uten eller med lite synlige blomsterblad. Denne familie er før kalt halvgrasfamilien.
- c. Sivfamilien. Fylte strå uten ledd. Brune blomsterblad.

Fig. 1.
Gulaks.
1/2 st.

Fig. 2.
Finntopp.
1/2 st.

Fig. 3.
Marigras.
1/2 st.

Fig. 4.
Skogrørkvein.
1/2 st.

Fig. 5.
Smårørkvein.
1/2 st.

a. Grasfamilien (Gramineae).

Slanke hule strå med fortykket leddknute ved bladfestene. Linjeformede blad med en slire omkring strået ovenfor leddknutene. Slirehinnen på overgangen fra sliren til bladplaten er et viktig kjennemerke. Når en unntar finntopp og gulaks, har de artene som er nevnt her stilkede småaks samlet i en topp. De er alle flerårige.

1. **Gulaks** (*Anthoxanthum odoratum*). Fig. 1. Små tuer med lange, myke, flate blad og 25 cm høge strå. Korte, flate, lysegrønne stråblad. 2 mm lang slirehinne som er noe frynset. Dessuten sitter det en del lange hår omkring slirehinnen. Allsidig aks med sittende eller kortstilkede småaks, sylspisse agner, og snerpe som stikker litt ut av småakset. Hele planten blir gul utpå sommeren og får en sterk god lukt. — Eng og beitemark, helst på tørre steder, men også på myr. Ytterst vanlig i hele landet til høgt opp på fjellet. Middels til lite kravfull.

2. **Finntopp eller finnskjegg** (*Nardus stricta*). Fig. 2. 20 cm høge strå. Tette, faste tuer med loddrette skudd i grastorven og sprikende, stive, trådsmale blad som er sterkt rue. Ensidig, tynt

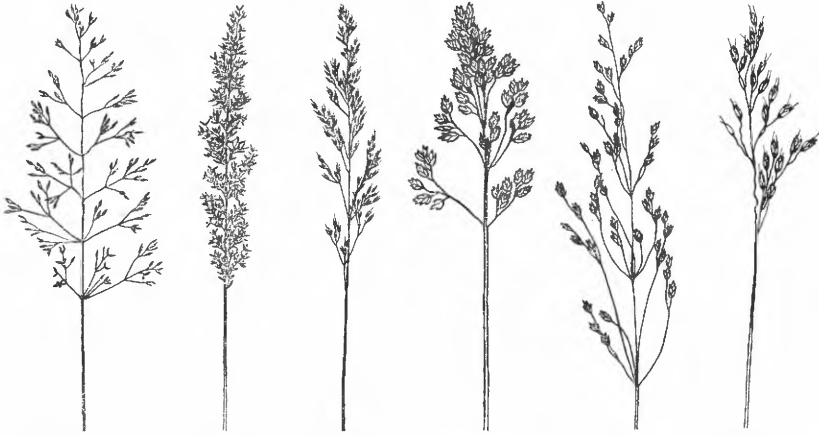

Fig. 6. Engkvein. 1/2 st.
 Fig. 7. Krypkevein. 1/2 st.
 Fig. 8. Hundekvein. 1/2 st.
 Fig. 9. Engrapp. 1/2 st.
 Fig. 10. Myrrapp. 1/2 st.
 Fig. 11. Smyle. 1/2 st.

aks med smale, sylspisse, sittende eller kortstilkede småaks uten ytteragner. — På tørrere myrer, langs elveterrasser, og ofte på snøleger. Vanlig i hele landet. Middels kravfull.

3. *Marigras* (*Hieróchloe odoráta*). Fig. 3. Jórdstengelen ligger dypere enn hos de fleste gras. 30—40 cm høgt strå med leddknutene nede ved grunnen, oftest med 3 korte blad. Hel slirehinne. Toppen med blankt, gråbrune småaks som er 3—4 mm lange, og som har 3 blomster, den øverste er hunblomsten, de to andre er hanblomster. Ytteragnene dekker småakset. God lukt når det tørker. — Strandeng og fuktig mark, ofte på myr. Både i låglandet og på fjellet nord til Finnmark. På Vestlandet bare i Suldal og på Hardangervidda. Kravfull.

4. *Skogrøyrkvein* (*Calamagróstis purpúrea*). Fig. 4. Meterhøge strå med 5—6 leddknuter. Breie, flate blad med 1 cm lang slirehinne på de øvre bladene. Stilkede småaks samlet i en gråfiollett, slapp 5 cm brei topp. Lange hår ved grunnen av inneragnene. — I skog, vanlig i hele landet. På myr er den gjerne nokså smalbladet og ofte steril, især på fjellmyrene. Middels til lite kravfull.

5. *Smårøyrkvein* (*Calamagróstis neglécta*). Fig. 5. Halvmeterhøge strå med 1 eller 2 leddknuter. Trådsmaale blad med 1—2 mm lang slirehinne. Stilkede småaks samlet i en smal, gråbrun, stiv 1 cm brei topp. Lange hår ved grunnen av inneragnene. — Myrer og ved elvekanter. I hele landet, men sjelden på Vestlandet. Går høgt opp på fjellet. Middels til lite kravfull.

6. *Engkvein* (*Agróstis ténuis*, før oftest kalt *A. vulgáris*). Fig. 6. 30 cm høge strå og flate, tynne, litt rue blad. Kjennes lettest på den korte, tverre slirehinnen, 0,5—1 mm lang, og på den rødbrune

toppen som til slutt er åpen og eggformet. Innerragnen uten snerpe og uten hår ved grunnen. — Et av våre aller vanligste gras, både på tørre og fuktigere steder, vokser også på myr. Går ikke langt opp på fjellet. Middels til lite kravfull.

7. **Kryp kvein** (*Agróstis stolonifera*). Fig. 7. 30—40 cm høge strå med krypende jordstengler og opprette bladskudd. Flate blad og 2—3 mm lang, kileformet slirehinne. Bleikgrønn eller fiolett topp som er sammenknepet etter blomstringen. Nedre inneragne er dobbelt så lang som den øvre. Kjennes lettest på den 2—3 mm lange slirehinnen og at den mangler snerpe. — Fuktig eng, grøfter, strandkanter og på myr. Går ikke opp på fjellet. Kravfull.

8. **Hundekvein** (*Agróstis canina*). Fig. 8. 30 cm høge strå. Bladene ved grunnen er sammenrullede og trådsmale, stråbladene er flate. 2 mm lang, spiss slirehinne. Øvre inneragne mangler. Etter blomstringen er toppen sammenknepet. Kjennes lettest på snerpen, som er knebøyd og stikker langt ut av småakset. — Fuktig eng og myr nord til Vest-Finnmark. Kan også vokse på tørre steder. Lite kravfull.

9. **Eng rapp** (*Poa praténsis*). Fig. 9. Dette er et samlenavn for flere rappgras som skiller seg fra hverandre i voksemåte og i en rekke ytre karakterer, men som her er behandlet under ett. Underjordiske utløpere og 30—40 cm høge strå. Kjennes lett på bladene som er jevnbreie til nær spissen hvor de er innsnørte som enden av en båt. Slirehinnen hel og vel 1 mm lang. Småaksene har taklagte agner med kvass rygg og er oftest 5-blomstret. Ytteragnene kortere enn småakset, nedre inneragne med 5 tydelige nerver. — Eng og bakker og i skog, både på tørrere og på fuktigere steder og på myr. Vanlig i hele landet. Kravfull til middels kravfull.

10. **Myr rapp** (*Poa palústris*). Fig. 10. Slanke strå, omtrent 60 cm høge og med blad langt opp. 2 mm lang, hel og spiss slirehinne. Lang, smal, slapp topp med opprette greiner. Småaksene har som oftest 3 eller 4 blomster og er spraklet av grønt, mørkfiolett og bronse. Ytteragnene kortere enn småakset, nedre inneragne med utydelige nerver. — Grøfter og fuktig eng og grasmyr. Vokser gjerne på steder som er oversvømmet om våren. Kravfull til middels kravfull.

11. **Smyle** (*Deschámpsia (Aira) flexuósa*). Fig. 11. Glatte, myke blad som er sammenrullede og trådsmale. 40 cm høge strå som er knebøyde nederst. 2 mm lang slirehinne. Småaks med to eller flere blomster. Grissen, brungrå topp med tynne, bølgede greiner. Hinneaktige, gjennomsiktige ytteragner og inneragner. Knebøyd snerpe som stikker langt ut av småakset. — Bakker, skog og myr. Et av de vanligste gras i hele landet. Lite kravfull.

12. **Sølvbunke** (*Deschámpsia (Aira) caespitósa*). Fig. 12. Tuer med stive, flate blad som er stripet og sterkt rue på overflaten. Nedre blad med helt åpen slire så den lange, spisse slirehinnen står

Fig. 12.
Sølvbunke.
2/5 st.

Fig. 13.
Sauesvingel.
2/5 st.

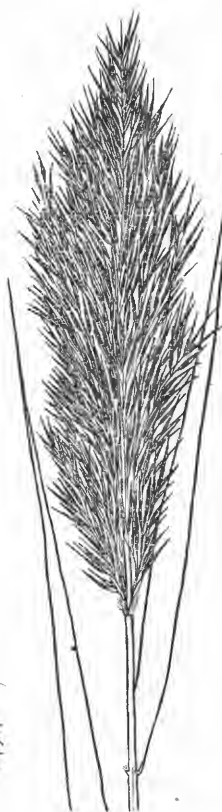

Fig. 14.
Takrøyr.
2/5 st.

Fig. 15.
Blåtopp.
2/5 st.

fritt ut. 60—70 cm høge strå med sølvglinsende, fiolett topp. Småaks med to eller flere blomster. Rue toppgreiner. Kort snerpe som bare såvidt stikker ut av småakset. Ytteragnene mørke på ryggen, ellers blanke og hinneaktige. Også inneragnene er hinneaktige. — Fuktig eng, skog og myr, vanlig i hele landet. Middels kravfull.

13. Sauesvingel (*Festuca ovina*). Fig. 13. Små tuer. Sammenrullede, trådsmale blad som kjennes rue når de strykes over leppene. 20 cm høge, tynne strå med kort topp. Toppgreinene er rue og er opprette etter blomstringen. Småaksene oftest med 4—5 blomster. 4 mm lang inneragne med 1 mm lang snerpe. — Tørre, skrinne steder, bakker og skog i hele landet, forekommer av og til også på myr. Går høgt opp på fjellet. Lite kravfull.

14. Takrøyr (*Phragmites communis*). Fig. 14. Vårt største gras, ofte med 2—3 m høgt strå. Sterile bladskudd på myrene

er ikke på langt nær så høge. Bladene 2 cm breie og slirehinnen oppfliset i lange hår. Stor, svartfiolett topp. 1 cm lange småaks, oftest 5-blostmrede og med lange, sølvblanke hår som sitter festet nedenfor ytteragnene. Nedre inneragne uten snerpe. — Myrer, tjern og vann. Østlandet nord til Trysil og Ringeby, sjeldnere på Vestlandet og fra Trøndelag til Finnmark. Kravfull.

15. Blåtopp (*Molinia coerúlea*). Fig. 15. Blågrønt gras i tette tuer. Strået er løkformet ved grunnen og har bare en leddknote som sitter helt nede ved grunnen. Strået er oftest halvmeterhøgt og bladene lange, spisse og litt håret, 0,5 cm breie. Slirehinnen oppfliset i lange hår. Blåsvart, sammenknepet topp med 4 mm lange småaks, hvert oftest med 3 blomster. Nedre inneragne uten snerpe. — Fuktige steder, myr og lyngmark, ofte på svaberg og fuktige berghamrer. Nord til Vest-Finnmark. Middels kravfull. Kan vokse på meget næringsfattige steder, men trives også godt på næringsrik, kalkholdig jord.

b. Starrfamilien (Cyperáceae).

Som før nevnt er denne familie her kalt starrfamilien etter familiens viktigste slekt, idet vi har forlatt det før brukte navn halvgrasfamilien, som er mindre heldig både systematisk og praktisk sett. Under starrfamilien er her tatt med i alt 20 arter tilhørende slekten *Carex* (starr), 4 arter tilhørende slekten *Erióphorum* (myrull), 1 art av slekten *Scirpus* (bjønnskjegg) og 1 art av slekten *Rhynchospora* (myrak).

Karakteristisk for familien er at strået ikke er hult, det har linjeformede blad med slirer som ikke er åpne, slik som hos grasartene. Blomstene er samlet i enkle eller sammensatte aks. Alle artene er flerårige.

x. Starr (*Carex*). Strået er trekantet og bladene oftest renneformet. Særskilte hanblomster og hunblomster. Nøtt som sitter i et blæreformet hylster som her er kalt frukt. 2 eller 3 arr. Flat frukt når det er 2 arr, trekantet når det er 3. Starrartene er lettest å kjenne når de er kommet i frukt.

1. Tvebostarr (*Carex dioica*). Fig. 16. 15 cm høge, tynne men stive strå med bogeformede sideskudd og trådsmale, jamne blad. Hanblomster og hunblomster på hver sin plante. Strået har bare ett aks. Hanplanten med lysebrunt, smalt aks, hunplanten med grissent, mørkebrunt aks. Tre arr. — Grasmyr og artsrike grasrike kvitnosemyrer, vanlig i hele landet, også til fjells. Middels kravfull til kravfull.

2. Sveltstarr (*Carex pauciflora*). Fig. 17. Tynne, stive strå, 10—15 cm høge, bogeformet i den nedre delen. Strået har 2 bleikbrune slirer uten blad og høgere oppe ett eller to eller stundom tre trådsmale blad. Bare ett aks med hanblomster øverst og hunblomster (med tre arr) nederst. Få gulbrune hanblomster som snart

Fig. 16.
Tvebostarr.
1/2 st.

Fig. 17.
Sveltstarr.
1/2 st.

Fig. 18.
Strengstarr.
Nat. st.

Fig. 19.
Gråstarr.
Nat. st.

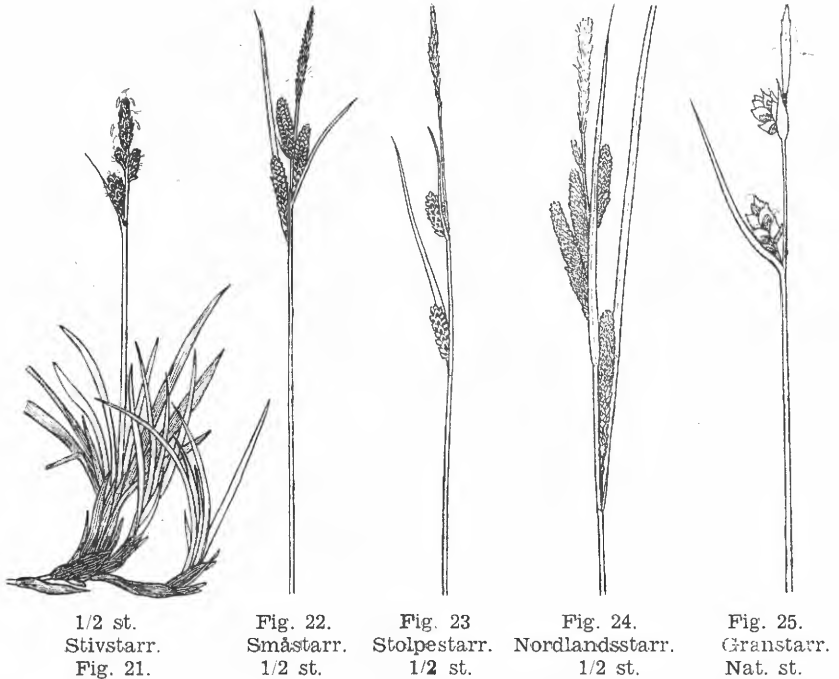
Fig. 20.
Stjernestarr.
Nat. st.

visner og noen få lyst, brungrønne frukter, 9 mm lange. Fruktenes spriker til slutt utover og nedover. — Vanlig på myr, helst grasrike mosemyrer i hele landet, på fjellet til litt over 1000 m. Nøysom.

3. **Strengstarr** (*Carex chordorrhiza*). Fig. 18. Den nedre delen av strået kryper som lange strenger i myra, den øvre delen er næsten opprett og oftest 15—20 cm høg. Korte, smale renneformede blad. Strået med flere småaks som sitter tett sammen så akssamlingen ser ut som et hode. I hvert småaks sitter hunblomstene nederst og hanblomstene øverst. To arr. Lysebrun frukt med glatt nebb, 3,5 mm lang. — Våt grasmyr og grasrike kvitemosemyrer, nokså vanlig i hele landet sør til Telemark og Hordaland. Middels kravfull til kravfull.

4. **Gråstarr** (*Carex canescens*). Fig. 19. Tuer med bleikt grågrønne blad og mange strå som sjelden er helt opprette. Bladene er renneformet og ca. 2,5 mm breie, stråene er 25 cm høge og bærer flere aks som ser omtrent likedan ut. I hvert aks sitter hunblomstene nederst, hunblomstene øverst. To arr. Støttebladene er oftest ikke lengre enn akset de sitter under. Bleike dekk skjell med grønn nerve. Bleikt gulgrønn og opprett frukt, 2,5 mm lang. — Våte, grasrike kvitemosemyrer, vanlig i hele landet. Middels kravfull.

5. **Stjernestarr** (*Carex echinata*, før kalt *C. stellulata*).

1/2 st.
Stivstarr.
Fig. 21.

Fig. 22.
Småstarr.
1/2 st.

Fig. 23
Stolpestarr.
1/2 st.

Fig. 24.
Nordlandsstarr.
1/2 st.

Fig. 25.
Granstarr.
Nat. st.

Fig. 20. Tuer med trådsmale, blankt grønne, stive blad, og stive, 20 cm høge strå med flere omtrent like aks som er grønne og stjerneformede. I hvert aks sitter hanblomstene nederst og hunblomstene øverst. To arr. Korte, butte, lysebrune dekkskjell med grønn nerve. Grønn, utstående frukt med langt, rutt nebb, 4 mm lang. — Vanlig på grasrike kvitmosemyrer nord til Troms, sjelden i Finnmark til Lebesby. På fjellet opp til 1000 m. Lite kravfull.

6. Stivstarr (*Carex rigida*). Fig. 21. Grove, bogeformede skudd med rødbrune slirer som ikke er oppfliset. Grove, stive, jamne strå, oftest enkeltvis, 10 cm høge. Stive, bogeformede blad, oftest 3—4 mm breie. Støttebladene med svarte ører. Flere hunaks og et hanaks i toppen av strået. Svarte dekkskjell med smal, lys nerve. To arr og grønn eller brun frukt, 3 mm lang. — Mest på tørre bakker, men stundom også på fuktige steder og på myr, fortrinnsvis grasrike og lyngrike kvitmosemyrer. Vanlig i fjellet i hele landet. Lite kravfull.

7. Småstarr (*Carex Goodenowii*). Fig. 22. Slanke strå, oftest enkeltvis, med gråbrune slirer. Stråene oftest 20—30 cm høge, rue nedenfor aksene. Bladene er renneformet og oftest 2—3 mm breie. Støttebladene uten svarte ører. Strået har flere aks med særskilte han- og hunaks. Hanaksene sitter øverst. Svarte dekk-

skjell med grønn nerve. To arr. Grønn eller svart frukt, 3 mm lang. Mange former. — Fuktige steder, ofte på myr. En av de vanligste starrartene i hele landet. Går langt opp på fjellet. Middels kravfull.

8. *Stolpestarr* (*Carex junicélla*, også kalt *C. júncea*). Fig. 23. Søyelformede tuer. Lange blad som sjelden er mer enn 1—2 mm breie. Stråene er tynne og slanke og sterkt rue, ofte over 40 cm høge. Slirene er rødbrune. Lange og smale aks i toppen av strået, ett hanaks øverst. To arr. Lysegrønn frukt med tydeligere nebb enn hos småstarr. — Tuer i myr, oftest på steder som er oversvømmet om våren. Mest vanlig i fjellet. Middels kravfull til kravfull.

9. *Nordlandsstarr* (*Carex aquátillis*). Fig. 24. Små tuer med grove, litt rødfargede slirer. 4—5 mm breie, lysegrønne blad. Tykke, stive 40 cm høge strå som er helt jamne nedenfor åksene. Flere lyst grågrønne, tettblomstrede hunaks som gjerne er noe tykkere i den øvre delen. I toppen av strået flere gulbrune hanaks. Støttebladene når opp til toppen av akssamlingen. Brune dekkskjell med brei, lys nerve. To arr og bleik frukt, 2,5 mm lang. — Ved elver og vann og på myr. På Østlandet fra Telemark til Dovre. På Vestlandet funnet i Sokndal, Eidfjord og Selje. Vanligere fra Sør-Trøndelag til Finnmark. Middels til lite kravfull.

10. *Granstarr* (*Carex globuláris*). Fig. 25. 25 cm høge strå med blankt rødbrune slirer uten bladplate. Smale, myke, lysegrønne blad. Ett hanaks øverst og et par fåblomstrede hunaks. Mørkebrune dekkskjell med lys hinnekant. Tre arr og grågrønn, stivhåret, lodden frukt, 3 mm lang. — Våte steder i granskog, gjerne i lyngtuer i kanten av myrene. Østlandet vest til Gransherad, Flå og Hemsedal og nord til Dovre og Lom, ellers bare i Karasjok. Lite kravfull.

11. *Gulstarr* (*Carex flava*). Fig. 26. Breie, lysegrønne blad og stivt opprette strå med kvasse kanter. Ett bleikbrunt hanaks øverst, og 2—4 piggete hunaks tett sammen. Breie støtteblad som er meget lengre enn akssamlingen. Gulbrune dekkskjell med grønn nerve. Tre arr og strågul, glatt, kantet frukt, 5—6 mm lang med langt smalt nebb. — Grasmyr og fuktig bakke på kalkgrunn. I hele landet. Kravfull til meget kravfull.

12. *Beitestarr* (*Carex Oedéri*). Fig. 27. Små tuer med gulgrønne, smale blad. Stive strå, 15 cm høge. Ett hanaks øverst og oftest 2—3 runde, piggete hunaks med lange støtteblad. Tre arr. Lyst gulbrune dekkskjell og gul, kantet og glatt frukt, 3 mm lang med langt, smalt nebb. Hos varieteten *pulchélla* er fruktene bare 2 mm lange. Det er denne varietet som er gjengitt på figuren. — Grasmyr og beitemark, vanlig nord til Troms, sjelden i Finnmark. Varieteten på havstrand og på myr. Middels kravfull til kravfull.

Fig. 26.
Gulstarr.
1/2 st.

Fig. 27.
Beitestarr.
Nat. st.

Fig. 28.
Slirestarr.
1/2 st.

Fig. 29.
Kornstarr.
1/2 st.

Fig. 30.
Blystarr.
Nat. st.

13. **Slirestarr** (*Carex vaginata*). Fig. 28. Skuddene er bogeformet og med lyse, oppflisete slirer. Lange, grasgrønne blad, de nederste ofte overvintrende og visnet i toppen. 20—40 cm høge strå, på fjellet ofte bare 10 cm. Korte støtteblad med lange, oppblåste slirer. Ett gulbrunt hanaks øverst. Opprette hunaks og tre arr. Gråbrune dekk-skjell og avlang, lyst brungrønn, glatt frukt, 3,5 mm lang og med kort nebb. — Skog, bakker og myr i hele landet, men mest vanlig i fjellet. I skogen vokser den gjerne der det er tørt rusk på bakken. Lite til middels kravfull.

14. **Kornstarr** (*Carex panicea*). Fig. 29. Krypde, bogeformede skudd med faste, grågrønne eller svartgrønne slirer. Breie, blågrønne blad og 25 cm høge strå. Støttebladene med lange, transe slirer. 1 grønnsvart hanaks øverst og 2—3 opprette hunaks som sitter tettere sammen enn hos slirestarr. Tre arr. Mørkebrune dekk-skjell og grønn, skjev og glatt, til slutt nesten svart, rund frukt med kort nebb. — Grasmyr, diker og fuktig bakke. Vanlig i hele landet, men sjelden så høgt opp som til 1000 m. Kravfull til middels kravfull.

15. **Blystarr** (*Carex livida*). Fig. 30. 20 cm høge strå og stive, opprette blad som ofte er like høge som strået. Fargen er blågrønn eller blygrå. Ett hanaks øverst og oftest to fåblomstrede,

Fig. 31.
Frynsestarr.
1/2 st.

Fig. 32.
Dystarr.
1/2 st.

Fig. 33.
Hårstarr.
1/2 st.

Fig. 34.
Trådstarr.
1/2 st.

Fig. 35.
Flaskestarr.
1/2 st.

opprette hunaks som sitter nær sammen. Brune, butte dekkskjell med lyse kanter og midtnerve. Tre arr. Lys, glatt og rett frukt med kjegleformet topp, 3,5 mm lang. Kort nebb. — Våte myrer og diker. Nord til Finnmark, Østlandet sør til Telemark og Bygland. På Vestlandet bare i Eidfjord, Sogndal og Jølster. Lite kravfull.

16. Frynsestarr (*Carex magellanica*, før kalt *C. irrigua*). Fig. 31. Lange røtter med gult rotfilt. Flate, grønne blad, 3 mm breie, danner ofte små tuer. 20 cm høge strå med 1 hanaks øverst og oftest 3—4 hengende hunaks. Hanakset har stundom hunblomster i toppen, alle hunaksene har hanblomster ved grunnen. Støttebladene har mørke slirer. Svartbrune dekkskjell som faller av tidlig. De kiler ut i en lang brodd som når langt utenfor fruktene og som gjør at akset ser frynset ut. Tre arr og lysegrønn, glatt frukt, 4 mm lang. — Myrer og myrkanter, mest vanlig i fjellet, men ellers i hele landet. Kravfull til middels kravfull.

17. Dystarr (*Carex limosa*). Fig. 32. Lange røtter med rustfarget rotfilt. Lange, bøyde skudd, danner ikke tuer. Grågrønne eller blågrønne blad, 1—2 mm breie. 30 cm høge strå med

1 hanaks øverst og 1 (sjeldnere 2—3) hengende hunaks. Støttebladene med mørke slirer. Brune, kortspissede dekkskjell, like så lange og breie som fruktene. Dekkskjellene sitter lenge på. Tre arr og blågrønn, glatt frukt, 4 mm lang. — Våte grasmyrer og grasrike kvitmosemyrer og i grunt vann. I hele landet. Middels til lite kravfull.

18. Hårstarr (*Carex capillaris*). Fig. 33. Små tuer med korte, smale, lysegrønne blad og 15 cm høge, tynne, jamne strå. Bleikt hanaks øverst og 2—3 små, sirlige, til slutt hengende hunaks på hårfine stilker. Støttebladene med grønne slirer. Butte, kvitgrønne dekkskjell som faller av tidlig. Tre arr og blankt lysebrun, glatt frukt, 3 mm lang. — Fuktig grasbakke og grasmyr på kalkgrunn. Vanlig i hele landet. Kravfull til meget kravfull.

19. Trådstarr (*Carex lasiocarpa*). Fig. 34. Rette, gråsvarte stråslirer som går dypt ned. Lange, trådsmale, grågrønne blad som er stivt opprette og tynne, stive strå, 70 cm høge. Et par brungrå hanaks øverst og 2—3 opprette hunaks. Mørkebrune dekkskjell med gulgrønn nerve. Tre arr og stivhåret, mørkegrå, lodden frukt, 5 mm lang. — Våte myrer og ved tjern. Vanlig i hele landet. På fjellet til over 1000 m, men der ofte steril. Lite kravfull.

20. Flaskestarr (*Carex rostrata*). Fig. 35. Lysegrå stråslirer som går dypt ned. Tykke, jamne strå, 40—50 cm høge. Stive, renneformede blad, blågrønne eller grågrønne, ofte nesten like så høge som strået. 2—3 bleike hanaks øverst og 2—3 grønnule hunaks som først er opprette, men til slutt kan være noe hengende. Korte, gråbrune dekkskjell. Tre arr og grønngul eller gul, glatt, flaskeformet frukt som til slutt står nesten på tvers i akset. — Våte myrer og i vann. Vanlig i hele landet. Lite kravfull til nøysom. Kan også forekomme på noe bedre myrer.

xx. Myrull (*Eriophorum*). Blomstene er tokjønnet og sitter i aks som er dekket av lange, kvite hår. Av praktiske grunner er også sveltull ført hit, slik som det alltid ble gjort før.

1. Duskmyrull (*Eriophorum angustifolium*, før kalt *E. polystachyum*). Fig. 36. Jordstengel med utløpere og 50 cm høg stengel, oftest rødfarget ved grunnen. Mørkegrønne, renneformede blad som øverst har en lang trekantet spiss. Bladene ved grunnen overvintrer og er oftest noe rødbrune og med visnet topp. Stengelbladene er smale og lange. Flere aks som til slutt er hengende. Kjennes lettest på at aksstilkene er helt jamne. — Vanlig på myr i hele landet til langt opp på fjellene. Bladene pleier folk å kalle «starr», akssamlingen heter oftest «fivel». Middels kravfull.

2. Breimyrull (*Eriophorum latifolium*). Fig. 37. Jordstengel uten utløpere. 60 cm høg stengel. Flate, lysegrønne blad med kort, trekantet spiss. Stengelbladene er korte og breie. Flere, til slutt hengende aks. Kjennes lettest på aksstilkene som er sterkt

Fig. 36.
Duskmyrull.
1/2 st.

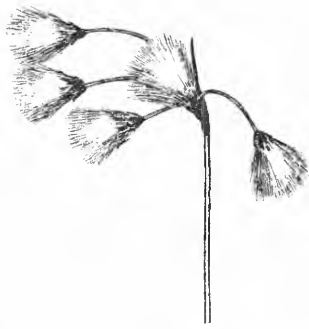

Fig. 37.
Breimyrull
1/2 st.

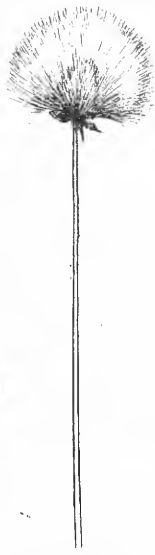

Fig. 38.
Torvmyrull.
1/2 st.

Fig. 39.
Sveltull.
1/2 st.

rue av små pigger som vender oppover. — Grasmyrer på kalkgrunn. Nokså vanlig på Østlandet, sjeldnere på Vestlandet og nordover til Finnmark. Kravfull til meget kravfull.

3. Torvmyrull (*Eriophorum vaginatum*). Fig. 38. Tuer med krypende jordstengler. 40 cm høge strå. Vokser i tette tuer med lyst, rustbrune slirer og opprette, trådsmale blad som er brune i toppen. Ett enkelt opprett aks. På strået er den øverste bladsliren oppblåst og uten bladplate. — Vanlig på myrer i hele landet. Nøysom.

4. Sveltull (*Eriophorum alpinum*, også kalt *Scirpus Hudsonianus* eller *Sc. trichophorum*). Fig. 39. Krypende jordstengel med en rekke stive strå, 15 cm høge. Stråene er 0,5—1 mm tykke og er trekantede med skarpe, rue kanter. De nedre slirene er bleikt grågule og uten blad, den øverste grønn med tverr åpning og 1 cm langt trådsmalt blad. Smalt, opprett aks, vel 1 cm langt når ullen er utvokset. — Oftest våte grasmyrer. Hele landet, vanligst på fjellmyrene, sjeldnere i låglandet. Middels kravfull.

xxx. Bjønnskjeg (Scirpus caespitosus). Fig. 40. Tuer med tett, sammenpakkede, gråkvite slirer og grågrønne, jamne strå, 15 cm høge. Den øverste bladsliren har et 5 mm langt, trådsmalt blad. 4—6 mm langt aks i toppen av stengelen. Brune aksskjell med brungul midtnerve, det nederste med en kort, grønn brodd som når et stykke opp på akset. — Myr og sumpig mark. Vanlig i hele landet. Nøysom.

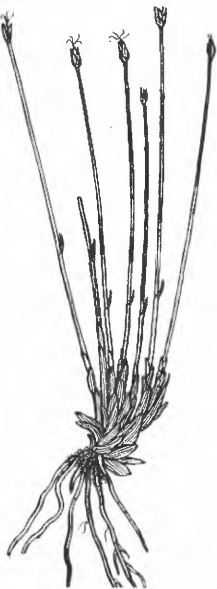

Fig. 40.
Bjønnskjegg.
2/3 st.

Fig. 41.
Kvitmyrak.
2/3 st.

Fig. 42.
Trådsiv.
2/3 st.

Fig. 43.
Heisiv.
2/3 st.

xxxx. Kvitmyrak (*Rhynchospora alba*). Fig. 41. Tynne jamne strå, 15 cm høge, med flere trådsmale blad og med mange bleike småaks i en eller et par tette skjermmer i toppen. Sterile skudd har ved grunnen tette, kvite slirer uten blad. Aksskjellene er kvite, men blir til slutt bleikbrune. — Våte myrer. Østlandet nord til Trysil og Sør-Aurdal. Ellers i kyststrøk til Velfjord. Lite kravfull.

c. Sivfamilien (*Juncaceae*).

Tokjønnnet blomst med 6 frie blomsterblad og 6 støvbærere. De to artene som vi har tatt med her, har trådsmale blad og rundt fylt strå. Begge er flerårige.

1. Trådsiv (*Juncus filiformis*). Fig. 42. 30 cm høgt, mykt og jamnt strå, omtrent 1 mm tykt. Stråene og bladene ser omtrent likedan ut. Blomstene sitter i et lite knippe omtrent på midten av planten. Lysebrune blomster og brungrønn, kulerund kapsel. Hele planten har en noe skittenbrun farge. — Grasmyrer og fuktig grasbakke, vanlig i hele landet. Middels kravfull.

2. Heisiv (*Juncus squarrosus*). Fig. 43. Store, tette tuer, med utbøyde, børsteformede og stive blad. Lyst grågrønne, stive, seige strå, 25 cm høge. Blomsterstanden sitter i toppen av strået, den er kvastformet eller skjermformet, ofte i to etasjer. Lysebrune blomster og blankt brun kapsel. — Grasmyrer og fuktige beiter, særlig langs kysten på Vestlandet. Middels kravfull.

Forts.